

CONSULTATIENOTA
AANSPRAKELIJKHEID DISTRIBUTIENETBEHEERDERS

-
CONSULTATIE T.E.M. 17 SEPTEMBER 2012

Inhoud

1.	INLEIDING -----	2
2.	VERTROUWELIJKHEID -----	3
3.	MOGELIJKE REGELING - DENKPISTE -----	3
	3.1 <i>Waalse regeling – een voorbeeld</i>	3
	3.2 <i>Mogelijke Vlaamse (decretale) regeling</i>	4
	3.3 <i>Vragen</i>	8
4.	ENKELE ALGEMENE PRINCIPES -----	8
	<i>Vragen</i>	9
5.	AUTOMATISCHE, FORFAITAIRE VERGOEDING BIJ LANGDURIGE STROOMONDERBREKING / ONDERBREKING GASTOEVOER -----	9
	5.1 <i>Voorafgaande opmerking: onderbrekingen onvermijdbaar - hoe schade vermijden</i>	9
	5.2 <i>De huidige regeling</i>	10
	5.3 <i>Regeling in het Waalse gewest</i>	10
	5.4 <i>Mogelijke Vlaamse regeling</i>	11
	5.5 <i>Definitie stroom- of gasonderbreking</i>	11
	5.6 <i>Redelijke compensatie = ongemakkenvergoeding</i>	11
	5.7 <i>"behoudens overmacht" – uitzondering op vergoedingsplicht</i>	11
	5.8 <i>Modaliteiten: duur onderbreking – hoogte vergoeding</i>	12
	5.9 <i>Procedure</i>	12
	5.10 <i>Vragen</i>	12
6.	SCHADEVERGOEDING BIJ STROOMSTORING / STORING IN DE GASTOEVOER -----	13
	6.1 <i>Voorafgaande opmerking: stroomstoringen onvermijdbaar - hoe schade vermijden</i>	13
	6.2 <i>De huidige regeling</i>	13
	6.3 <i>Regeling in het Waalse gewest</i>	14
	6.4 <i>Mogelijke Vlaamse regeling</i>	14
	6.5 <i>Definitie stroomstoring / storing in de gastoevoer</i>	14
	6.6 <i>Aansprakelijkheid voor gebrekkig produkt</i>	15
	6.7 <i>Geen onderscheid zware fout / gewone fout</i>	15
	6.8 <i>Franchise</i>	16
	6.9 <i>Vragen</i>	16
7.	FORFAITAIRE VERGOEDING BIJ TE LATE AANSLUITING -----	16
	7.1 <i>Inleiding</i>	16
	7.2 <i>Regeling in het Waalse gewest</i>	17
	7.3 <i>Voorgestelde regeling</i>	18
	7.4 <i>Vragen</i>	18

8.	FORFAITAIRE VERGOEDING BIJ ONTERECHE AFSLUITING	18
	8.1 Inleiding.....	18
	8.2 Huidige regeling.....	18
	8.3 Regeling in het Waalse gewest	19
	8.4 Mogelijke Vlaamse regeling	19
	8.5 Vragen	19
9.	PROCEDURE.....	19

1. Inleiding

Klachten van netgebruikers over de regeling van de aansprakelijkheid van distributienetbeheerders voor schade als gevolg van incidenten in het distributienet, werken door de distributienetbeheerder enz., zijn er altijd geweest.

Dit is geen uitsluitend Belgisch noch Vlaams fenomeen.

Feit is dat de distributienetbeheerder, die de meeste van die aansprakelijkheidsregels bepaalt via zijn aansluitingsreglement, zich baseert op (het klassieke model van) de foutaansprakelijkheid¹, en zich van zijn aansprakelijkheid voor bepaalde schade, veroorzaakt door zijn fout, vrijstelt (=exonereert) of minstens deze aansprakelijkheid beperkt.

Een netgebruiker ziet hierdoor lang niet alle schade die hij lijdt door deze distributienetbeheerder vergoed.

Ook dit is geen uitsluitend Belgisch, noch Vlaams fenomeen.

Bovendien stelt zich heel vaak de problematiek van het bewijs van de fout in hoofde van de distributienetbeheerder. Zonder dit bewijs, is er helemaal geen (fout)aansprakelijkheid.

De vraag naar een transparante en verruimde aansprakelijkheid van de distributiedistributienetbeheerder voor de schade als gevolg van, voornamelijk, onderbreking en storingen in de energiedistributie, is dan ook niet nieuw. Onder impuls van de VREG waren daarom de distributienetbeheerders eerder al gekomen tot een uniforme aansprakelijkheidsregeling, die tevens een (lichte) verruiming van de aansprakelijkheid inhield. Meer bepaald werden de vrijstellingen (exoneraties) van aansprakelijkheid hier en daar wat beperkt, zodat de aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder iets verruimd werd. Bovendien werd de bewijslast in hoofde van de netgebruiker wat verlicht; zij het dat dit slechts beperkt was. Het ging immers niet om een omkering van de bewijslast: de last tot bewijs van fout blijft bestaan in hoofde van de netgebruiker, die enkel bepaalde middelen aangereikt kreeg (meer bepaald het objectief verslag dat door de distributienetbeheerder wordt aangeleverd) om deze bewijslast uit te voeren.

Deze nieuwe regeling geldt sinds 2007.

¹ De regels betreffende de foutaansprakelijkheid staan in de artikelen 1382 e.v. van het Burgerlijk Wetboek; hierna: art. 1382 B.W.). Volgens deze artikelen dient degene die *door zijn fout* of nalatigheid aan een ander *schade* veroorzaakt, deze schade vergoeden. Er zijn dus 3 voorwaarden: er moet **schade** zijn, de schade moet het gevolg zijn van een **fout**, en er moet een **oorzakelijk** (=causaal) **verband** zijn tussen deze schade en de fout.

Schade is elk nadeel dat iemand persoonlijk ondervindt: lichamelijk letsel, materiële of stoffelijke schade, immateriële schade (winstderving, inkomensverlies). Fout is elke inbreuk op een wettelijke norm of op de algemene zorgvuldigheidsnorm. Er is een oorzakelijk verband tussen fout en schade als en in de mate de schade niet zou zijn ontstaan zonder de fout.

Daar de regeling hoedanook een beperking van aansprakelijkheid inhoudt, blijft deze bekritiseerd worden.

Ondertussen vielen enkele gerechtelijke uitspraken in deze materie te noteren, waarbij beslecht werd dat de aansprakelijkheidsregeling op verschillende punten niet conform is met bepaalde (federale) wetgeving. Meer bepaald zouden zich verscheidene inbreuken voordoen op de consumentenbeschermingswetgeving (Wet Produktaansprakelijkheid² en Wet Marktpraktijken en Consumentenbescherming, gekend als 'WMPC'³). Er zijn ook tendensen in de rechtspraak die de geldigheid van afwijkingen van de algemene buitencontractuele aansprakelijkheid in reglementen in vraag stellen.

Als gevolg van deze evolutie in de rechtspraak dringt een herziening van de huidige regeling zich op.

Hoedanook is het opportuun na te gaan of een decretale regeling van de aansprakelijkheid, zoals ondertussen al enige tijd geldig in het Waalse Gewest, geen te overwegen optie is voor Vlaanderen.

De VREG wil een goed onderbouwd voorstel tot aansprakelijkheidsregeling voor distributiedistributienetbeheerders formuleren aan de minister bevoegd voor Energie.

In dat kader wenst de VREG de belanghebbenden te consulteren. Dit is het voorwerp van deze consultatienota.

De nota gaat uit van denkpistes waarop opmerkingen geformuleerd kunnen worden. Stellingnames in deze nota staan open voor discussie. Naast de concrete vraagstelling, zijn dus ook los daarvan staande opmerkingen welkom.

2. Vertrouwelijkheid

Deze consultatienota heeft tot doel alle nuttige informatie te verzamelen met het oog op een evaluatie en herziening van het aansprakelijkheidsregime van de distributiedistributienetbeheerders. Alle belanghebbenden kunnen hieromtrent hun opmerkingen overmaken aan de VREG tot uiterlijk **maandag 17 september 2012**.

Deze opmerkingen worden als vertrouwelijke gegevens behandeld, in de zin van art. 3.1.12 van het Energiedecreet dat de geheimhoudingsplicht van de VREG inhoudt. Dit met het oog op het verzamelen van zo volledig en correct mogelijke informatie.

De opmerkingen zullen weliswaar verwerkt worden in een evaluatienota inzake de consultatie, en ter onderbouwing van een eventuele regelgeving, doch dit steeds met respect voor deze vertrouwelijkheid.

3. Mogelijke regeling - denkpiste

3.1 Waalse regeling – een voorbeeld

In Wallonië werden heel wat gronden voor zogenaamde "vergoedingsplichten" in hoofde van de distributienetbeheerder én de leverancier ingevoegd in het Waalse Elektriciteitsdecreet⁴ en in het Waalse Gasdecreet⁵, bij respectievelijke decreten van 17 juli 2008.

² Wet van 25 februari 1991 betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken

³ Wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (BS 12.04.2010)

⁴ Décret du 12 avril 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité

⁵ Décret 19 décembre 2002 relatif à l'organisation du marché régional du gaz

Er wordt voorzien in vergoedingsplichten voor bijvoorbeeld niet-levering als gevolg van een administratieve vergissing, voor laattijdige aansluiting, voor schade door werken, stroomonderbrekingen, onregelmatigheid in de stroomtoevoer of storing van de (gas)druk, gasexplosie, langdurige stroomonderbreking...

Naast vergoedingsplichten voor distributienetbeheerders, zijn er ook vergoedingsplichten bepaald voor leveranciers, namelijk een schadevergoeding voor een foutieve niet-levering en voor een facturatiefout.

Opmerkelijk is de erg onderscheiden regeling voor elektriciteit en gas geldt wat betreft onderbrekingen of onregelmatigheden in de toevoer.

- Voor *elektriciteit* is hieromtrent voorzien in specifieke vergoedingsplichten.
- Voor *gas* is alleen bepaald dat alle rechtstreekse lichamelijke of materiële schade als gevolg van een gasexplosie veroorzaakt door een fout in het net, van een storing van de druk of van een abnormaal lange onderbreking, vergoed moet worden.

De Waalse decretale vergoedingsregeling verhindert de toepassing van andere wettelijke bepalingen, die het mogelijk maken om de verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerder in vraag te stellen, niet. Zo staat te lezen in het decreet⁶. De Memorie van Toelichting bevestigt dat de regeling dus geldt onverminderd de aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder op grond van bvb. art. 1382 B.W.. Er kan natuurlijk ook gedacht worden aan andere toepasselijke wetten: WMPC, Wet Produktaansprakelijkheid,... De gezamenlijke toepassing van verschillende verantwoordelijkheidsstelsels kan in ieder geval niet leiden tot een schadevergoeding van de eindafnemer die groter is dan de integrale herstelling van het geleden nadeel.

De decretale regeling is dus geen alomvattende regeling, maar een alternatief voor reeds bestaande aansprakelijkheidsgronden. Het betreffen vergoedingsplichten waarvan de decreetgever overtuigd was dat het een meerwaarde bood deze decretaal te verankeren.

3.2 Mogelijke Vlaamse (decretale) regeling

In Vlaanderen kan eveneens de vraag naar een regeling op decretaal niveau, minstens van enkele vergoedingsplichten, rijzen. Eveneens, welteverstaan, zonder dat deze regeling alomvattend of exclusief is.

De Waalse decretale regeling is ruim. Er zijn redenen om de decretaal bepaalde vergoedingsplichten te beperken.

Vraag is immers of de ruime regeling wel zo efficiënt is. De praktijk moet dat natuurlijk uitwijzen. Uit het jaarlijks rapport van de 'Service régional de médiation' van de CWaPE⁷ blijkt dat bepaalde gronden voor vergoedingsplichten nauwelijks aanleiding geven tot vergoedingen. Zo is er de vergoedingsplicht voor foutieve leverancierswissel. Deze leverde slechts 3 aanvragen daartoe op, waarvan geen enkele gegrond. Hetzelfde geldt voor de vergoedingsplicht van de leverancier voor facturatiefout.

Niet alle voorvallen zijn makkelijk in een decretale vergoedingsplicht te gieten. Het gaat soms om complexe situaties, waarbij *bemiddeling* door de VREG⁸ (voor klachten tegen netbeheerders) of door

⁶ Art. 25septies van het Waalse Elektriciteitsdecreet en art. 25quinquies van het Waalse Gasdecreet.

⁷ <http://www.cwape.be/?dir=5&news=173>

⁸ art. 3.1.4/2 van het Energiedecreet, dat enkel handelt over klachten tegen netbeheerders, en beheerders van gesloten distributienetten.

de Ombudsdienst voor Energie⁹ (voor klachten tegen leveranciers) vereist is en tot een oplossing van het geschil moet leiden. In dat kader is evenwel niet in een vergoeding voor eventuele schade die de netgebruiker zou geleden hebben, voorzien. Enkel op basis van vrijwilligheid, als resultaat van de bemiddeling, kan in principe een tegemoetkoming vanwege de netbeheerder volgen.

De VREG heeft evenwel, in het kader van geschillen *beslechting*¹⁰ (enkel voor klachten tegen netbeheerders), wél de bevoegdheid tot het opleggen van een plicht tot vergoeding ten gunste van de netgebruiker. Dergelijke geschillenbeslechting kan dus, zeker in de complexere zaken, volledig tegemoet komen aan de vraag om vergoeding van geleden schade als gevolg van een inbreuk, door de netbeheerder begaan, die leidde tot schade in hoofde van de netgebruiker. Temeer daar in dit kader het bedrag van de vergoeding bepaald wordt volgens de eigenheden van de zaak; het gaat dus niet om een vaststaand bedrag, of een bedrag bepaald aan de hand van een vaststaande berekening.

In bepaalde eenvoudig(er) vast te stellen situaties, kan het bepalen van een vergoedingsplicht wel nuttig zijn; deze worden in deze nota naar voor geschoven.

Het gaat om welbepaalde vergoedingsplichten voor distributienetbeheerders. Hierna wordt uiteengezet waarom geen vergoedingsplichten voor leveranciers worden voorgesteld, evenals waarom bepaalde vergoedingsplichten voor netbeheerders wél, en andere dan weer niet, aangehouden worden.

Geen decretale vergoedingsplichten voor leveranciers

De hoger genoemde bevoegdheid van de VREG voor geschillenbeslechting geldt, zoals vermeld, enkel voor klachten die men heeft tegen de netbeheerder.

Hoewel deze weg dus niet openstaat voor klachten die men heeft tegen leveranciers, moet het nut van het bepalen van vergoedingsplichten voor leveranciers, evenals de potentieel "gemengde vormen" (zijnde situaties waarbij veel discussie kan zijn wie een fout beging: de distributienetbeheerder of de leverancier, of is er sprake van een gedeelde fout?), in vraag gesteld worden.

Hoewel men evengoed schade, of minstens ongemak, kan lijden als gevolg van een foutieve handeling van leveranciers, moet men rekening houden met het feit dat leveranciers zich, in tegenstelling tot distributienetbeheerders, niet in een monopoliepositie bevinden. Dit maakt het grote verschil uit met netbeheerders.

Leveranciers die meer ontevreden klanten hebben, zullen ook meer klachten genereren bij de VREG of de Ombudsdienst voor Energie, hetgeen zich weerspiegelt in de Klachtenindicator¹¹, die opgenomen is in de V-test van de VREG. Leveranciers met een zwakkere dienstverlening staan dus concurrentieel zwakker. De netgebruiker heeft immers steeds de vrijheid om een andere leverancier te kiezen.

Een leverancier kan zich ook perfect vrijstellen van heel wat aansprakelijkheden: de leverancier heeft met de netgebruiker een contractuele relatie waardoor exoneraties van aansprakelijkheid perfect geldig zijn. Het is niet aan de decreetgever om hierin tussen te komen: er zijn reeds grenzen aan deze aansprakelijkheidsvrijstellingen gesteld door algemene rechtsbeginselen en consumentenwetgeving, evenals, en niet in het minst, door het "Akkoord Van Den Bossche"¹². Voor het overige speelt het marktmechanisme: de netgebruiker kan de verschillende contractuele voorwaarden van de leveranciers vergelijken en kiezen voor de leverancier die de beste voorwaarden biedt.

⁹ de VREG heeft niet de decretale plicht tot klachtenbehandeling m.b.t. leveranciers: zie art. 3.1.4/2 van het Energiedecreet, dat enkel handelt over klachten tegen netbeheerders, en beheerders van gesloten distributienetnetten.

¹⁰ art. 3.1.4/2 van het Energiedecreet

¹¹ http://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/verklaring_klachtenindicator.pdf

¹² Zie <http://www.vreg.be/akkoord-en-gedragscode>

Daarom wordt een decretale vergoedingsplicht bij voorkeur minstens al beperkt tot de aansprakelijkheid van de distributienetbeheerders.

De voorgestelde vergoedingsplichten voor distributienetbeheerders

Vergoedingsplichten die in een decretale regeling opgenomen zouden kunnen worden, zijn deze als gevolg van:

- een langdurige stroomonderbreking / langdurige onderbreking van de gastoevoer
- een stroomstoring of storing in gasvoorziening
- een onrechtmatige afsluiting
- een te late aansluiting

Voor de bespreking hiervan, inclusief vraagstelling hierover: zie verder in deze nota, aparte bespreking per punt (vanaf punt 5).

De niet-voorgestelde vergoedingsplichten voor distributienetbeheerders

Vergoedingsplichten die **geen** decretale regeling behoeven, zouden deze kunnen zijn als gevolg van:

① niet-langdurige onderbrekingen (ongeacht herhaalde karakter)

Waarom niet?

Er zijn enerzijds **de geplande onderbrekingen**.

Deze zijn het gevolg van onderhouds- en herstellingswerken aan het net.

Onderhouds- en herstellingswerken aan het net behoren tot de taken van de distributienetbeheerder. Als de geijkte procedure gevolgd wordt voor aankondiging van onderbrekingen van stroom- of gasvoorziening als gevolg van werken aan het net, is er geen aansprakelijkheid in hoofde van de distributienetbeheerder.

Als de geijkte procedure niét gevolgd wordt, en een netgebruiker hierdoor schade lijdt (omdat hij niet verwittigd was dat er onderbreking zou zijn en geen gepaste maatregelen kon nemen), is sprake van een inbreuk op de energiewetgeving, en bestaan terzake mogelijkheden in hoofde van de toezichthouder (bemiddeling en beslechting), naast het bestaan van de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door fout.

Er zijn anderzijds de **niet-geplande onderbrekingen**, dus onderbrekingen als gevolg van incidenten. De vraag rijst of hieromtrent een vergoedingsplicht bepaald moet worden.

De kwaliteit van dienstverlening van de distributienetbeheerders wordt opgevolgd door de VREG. Cfr. de jaarlijkse rapporteringsplicht en rapporten van de VREG. De recentste rapporten: Rapport 2012 elektriciteit: RAPP-2012-6¹³ en Rapport 2012 gas: RAPP-2012-2¹⁴. Er is dus toezicht op het aantal onderbrekingen en de duur ervan.

De gewone (= niet-langdurige) niet-geplande onderbreking wordt vaak mee genoemd in het rijtje van de storingen.

In de Waalse regelgeving wordt in deze gevallen voorzien in een vergoedingsplicht voor rechtstreekse materiële schade en lichamelijke schade.

¹³ <http://www.vreg.be/rapp-2012-6>

¹⁴ <http://www.vreg.be/rapp-2012-2>

Dat lichamelijke schade als gevolg van een onderbreking vergoed wordt, is evident. Thans exonereert de distributienetbeheerder zich hiervan ook geenszins.

Ook rechtstreekse materiële schade door een onderbreking moet aanleiding geven tot vergoeding, in welke zin en met welke eventuele beperkingen dan ook, net zoals dit geldt voor storingen.

Vraag is alleen welke rechtstreekse materiële schade geleden wordt door gewone onderbrekingen, ongeacht of deze zich eenmalig of herhaaldelijk voordoen.

Wellicht is de schade die hierdoor geleden wordt altijd onrechtstreekse of immateriële schade.

De Waalse decretale regelgeving voorziet niet in een vergoeding voor onrechtstreekse of immateriële schade voor gewone (= niet-langdurige) onderbrekingen. Daarvoor moet dus teruggevallen worden op de andere wettelijke bepalingen die het mogelijk maken om de verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerder in vraag te stellen¹⁵, waarmee verwezen wordt naar de aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder op grond van bvb. art. 1382 B.W., maar ook naar de WMPC, Wet Produktaansprakelijkheid, ...

Conclusie: aangezien rechtstreekse materiële schade door een niet-langdurige –zelfs herhaaldelijke- (niet-geplande) onderbreking weliswaar terecht in aanmerking zou moeten komen voor vergoeding, blijft dit in praktijk slechts theorie, daar schade zich meestal zal beperken tot onrechtstreekse of immateriële schade, hetgeen vaak, althans ook in de Waalse regeling, niet door de decretale vergoedingsplicht gevat wordt.

② werken aan het net of aan de nieuwe of bestaande aansluiting of meter

Het gaat om schade aan de nieuwe of bestaande aansluiting, de meter, de oprit, ...als gevolg van werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de distributienetbeheerder aan het net, de aansluiting, de meter, ...

Waarom niet?

Het lijkt logisch te zijn dat hier de gewone foutaansprakelijkheid geldt. Dus als de distributienetbeheerder een fout beging, of onzorgvuldig handelde, moet hij de schade die daardoor door de netgebruiker geleden wordt, vergoeden.

Een decretale regeling dringt zich niet op.

③ een onjuist functionerende meter of onjuiste verwerking van meetdata

Waarom niet?

De vaststelling van meterstanden en de bijhorende aanrekening van verbruik van gas en elektriciteit gaf in het verleden vaak aanleiding tot klachten bij afnemers. Het gaat om complexe klachten.

De VREG heeft in de versie van 15 mei 2012 van de Technische Reglementen Distributie voor Elektriciteit en Gas (TRDE/G), die werden goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 mei jongstleden, de bestaande regelgeving voor rechtzetting meterstanden verduidelijkt.

In het artikel V.3.11.4. van de technische reglementen (nl. het artikel dat de rechtzetting van (meet)gegevens behandelt) is een regeling opgenomen waarbij een rechtzetting van 2 periodieke meteropnameperiodes (voor jaarlijks gemeten toegangspunten, voor maandelijks en

¹⁵ Art. 25*septies* van het Waalse Elektriciteitsdecreet en art. 25*quinquies* van het Waalse Gasdecreet.

continu gemeten toegangspunten is dit de laatste volledige 24 opgenomen maanden) toegepast wordt (afhankelijk van de situatie zowel in voordeel als nadeel van de distributienetgebruiker). Hiernaast bepaalt dit artikel dat m.b.t. een fout in het toegangsregister, die een financieel nadeel veroorzaakt voor een distributienetgebruiker, een rechtzetting tot en met 5 jaar moet toegepast worden. Ten slotte beschrijft dit artikel duidelijk dat deze rechtzettingen een gemeenrechtelijke schadevergoeding niet uitsluiten.

Hoewel deze regeling niet kan beschouwd worden als een schadevergoedingsregeling, heeft deze regeling wel tot gevolg dat de schade geleden door de distributienetgebruiker vergoed zal worden. Hierdoor is er geen noodzaak om een decretale regeling uit te schrijven voor onjuist werkende meters of onjuiste verwerking van (meet)data.

De VREG heeft terzake trouwens ook een ontwerpmededeling geschreven concrete, bijkomende informatie m.b.t. de rechtzettingen. Deze ontwerpmededeling ligt thans voor ter consultatie. Deze consultatie loopt nog tot 15 augustus 2012. Zie <http://www.vreg.be/consultatie>

3.3 Vragen

3a	Ziet u voordelen van een decretale regeling van de aansprakelijkheid? Zoja, welke?
3b	Ziet u nadelen van een decretale regeling van de aansprakelijkheid? Zoja, welke?
3c	Welke zaken/aspecten zou u liever niet opgenomen zien in een decreet, en om welke redenen? Waar zouden die zaken dan, volgens u, wel geregeld moeten worden of blijven? (besluit, technisch reglement, reglement distributienetbeheerder, ...)
3d	Heeft u opmerkingen m.b.t. het niet-bepalen in een decreet van vergoedingsplichten voor leveranciers?
3e	Heeft u opmerkingen m.b.t. het niet-bepalen in een decreet van een vergoedingsplichten voor de distributienetbeheerder voor schade als gevolg van: - niet-langdurige onderbrekingen - werken aan het net of aan de nieuwe of bestaande aansluiting of meter - onjuist functionerende meter of onjuiste verwerking van meetdata
3f	Zijn er volgens u ontbrekende gronden voor decretale vergoedingsplicht, naast de voorgestelde (langdurige stroomonderbreking / langdurige onderbreking van de gastoevoer, stroomstoring of storing in gasvoorziening, onrechtmatige afsluiting en te late aansluiting)?

4. Enkele algemene principes

Hoewel hier geen twijfel over zou mogen bestaan, maar kwestie van duidelijkheid:

Het is niet wenselijk dat een distributienetbeheerder zich exonereert (=vrijstelt) van aansprakelijkheid voor **lichamelijke schade**, inclusief overlijden, als gevolg van een hem toerekenbare fout (behoudens in gevallen van wettelijk voorziene objectieve aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder). Dit is ook niet het geval in de huidige aansprakelijkheidsregeling. De vergoedingsplicht van lichamelijke schade wordt dan ook in een decretale regeling behouden.

Voorts is hij uiteraard altijd aansprakelijk voor schade als gevolg van **bedrog en opzet**.

De distributienetbeheerder is anderzijds nooit aansprakelijk voor schade als gevolg van **overmacht**.

Deze principes zouden als gemeenschappelijke bepaling opgenomen worden.

Hierna volgt de bespreking, per punt, van de eventueel in decreet op te nemen vergoedingsplichten.

Het gaat om 'langdurige stroomonderbreking of langdurige onderbreking van de gastoevoer', 'stroomstoring of storing in gastoevoer', 'onrechtmatige afsluiting' en 'te late aansluiting'.

Behalve in geval van de stroomstoring of storing in de gastoevoer, betreft de vergoedingsplicht in hoofde van de distributienetbeheerder het bieden van een redelijke compensatie aan de netgebruiker. Het gaat dus enkel om het verschaffen, aan de netgebruiker, van een redelijke compensatie voor de door hem geleden schade of ongemakken, ongeacht of de distributienetbeheerder tegenover hem burgerrechtelijk aansprakelijk is. Het gaat om wat men ook wel een "ongemakkenvergoeding" noemt. De netgebruiker kan aanspraak maken op de vergoeding, zodra een bepaalde situatie zich voordoet, zelfs al heeft hij hoogstens wat ongemakken ondergaan. Een bewijs van schade is dan ook niet vereist. Het is natuurlijk perfect mogelijk dat de netgebruiker veel meer schade onderging dan door deze vergoeding vergoed wordt.

Daar de toekenning van de compensatievergoeding de mogelijkheid van een aansprakelijkstelling op andere gronden onverlet laat (of het nu 1382 B.W. of een andere grond voor aansprakelijkheid is), kan de netgebruiker er in dat geval opteren zijn schade via deze weg vergoed te zien.

Immers, ook onder gelding van de Waalse regeling kan men ofwel voor die "ongemakkenvergoeding" kiezen, ofwel opteren voor de vergoeding van de werkelijke (te bewijzen) schade, na bewijs van fout in hoofde van de distributienetbeheerder, behoudens in gevallen van wettelijk voorziene objectieve aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder. Zoals hierboven al vermeld, verhindert de Waalse regeling immers de toepassing van andere wettelijke bepalingen niet die het mogelijk maken om de verantwoordelijkheid in vraag te stellen (zie 3.1).

De vastgestelde compensatiebedragen zouden verbonden kunnen worden aan een automatische indexering.

Tevens zou een bepaling met betrekking tot de cumulatie van vergoedingsplichten (bijvoorbeeld het verbod daarop) opgenomen kunnen worden.

Vragen

4a Heeft u opmerkingen m.b.t. de algemene principes?
----

5. Automatische, forfaitaire vergoeding bij langdurige stroomonderbreking / onderbreking gastoevoer

Een eerste grond voor vergoedingsplicht zou zijn: de stroomonderbreking of onderbreking van gastoevoer.

Meer bepaald als het gaat om **langdurige** onderbrekingen.

5.1 Voorafgaande opmerking: onderbrekingen onvermijdbaar - hoe schade vermijden

Er moet en mag vanuit gegaan worden dat een distributienetbeheerder er alles aan doet om onderbrekingen, evenals hun duur, tot een minimum te beperken, maar ze zullen nooit uitgesloten zijn: zo is een onderbreking niet alleen het gevolg van een voorval, maar wordt die soms ook gepland, bijvoorbeeld met het oog op werken aan het net. Daarom is het altijd nuttig voorzorgsmaatregelen te treffen om schade door onderbreking te voorkomen, als deze schade aanzienlijk kan zijn. Informatie hierover moet voldoende beschikbaar zijn voor de netgebruikers.

Een geplande **én** conform de voorschriften verwittigde onderbreking geeft immers geen aanleiding tot vergoeding. De distributienetbeheerder heeft de plicht de netgebruikers op voorhand in te lichten van geplande onderbrekingen. Als de distributienetbeheerder de voorgeschreven procedure volgde, heeft hij geen fout begaan en is hij niet aansprakelijk voor de schade die een netgebruiker lijdt als gevolg van een aangekondigde onderbreking. Als aan deze plicht tot informatie evenwel *niet* voldaan is, kan de netgebruiker, door het gebrek aan verwittiging, schade geleden hebben door gebrek aan kennis op voorhand en de onmogelijkheid tot het nemen van voorzorgsmaatregelen. In dat geval kan er, indien sprake is van een langdurige onderbreking, een beroep gedaan worden op de voorgestelde decretale vergoedingsplicht voor langdurige onderbreking. In geval van niet-langdurige onderbreking is er sprake van een inbreuk op de energiewetgeving, en bestaan terzake mogelijkheden in hoofde van de toezichthouder (bemiddeling en beslechting), naast het bestaan van de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door fout.

5.2 De huidige regeling

Thans bestaat een aansprakelijkheid voor foutieve onderbreking, maar die wordt sterk beperkt. De regeling is thans als volgt: als de onderbreking het gevolg is van een fout van de distributienetbeheerder, dan wordt:

° **lichamelijke** schade, net als schade veroorzaakt door bedrog of opzet, **steeds vergoed** (dit is een constante);

° andere schade als volgt vergoed:

- Klanten op laagspanning (of lage druk) zien hun **rechtstreekse materiële schade** vergoed (professioneel: slechts een forfait), verminderd met een franchise van 250 euro. Alleen de professionele klanten zien ook **onrechtstreekse** of **immateriële** schade vergoed als de onderbreking meer dan 4 uur aanhield, en krijgen hiervoor een bedrag van €100.
- Klanten op hoogspanning (of hoge druk): zien hun schade als gevolg van onderbreking van minder dan 1 uur NIET vergoed. Pas bij onderbreking van meer dan 1 uur wordt schade vergoed, en dit forfaitair (dus beperkt).

In deze huidige regeling ziet men dus enkel het fenomeen van de "langdurige" onderbreking verschijnen bij de "kleine professionelen", die voor immateriële schade een geringe forfaitaire vergoeding ontvangen, bij foutieve onderbreking. Voor het overige speelt de duur geen rol, behoudens de uitsluiting voor schadevergoeding van een onderbreking van minder dan 1 uur voor klanten op hoogspanning/hoge druk.

5.3 Regeling in het Waalse gewest

Zoals eerder aangehaald, is er enkel een forfaitaire vergoedingsregeling bepaald in het Waalse *Elektriciteitsdecreet*. Voor gas is er enkel een algemene vergoedingsplicht bepaald, wat neerkomt op een verbod op exoneratie van aansprakelijkheid voor lichamelijke en materiële schade. Voor "abnormaal lange onderbrekingen" is de gasdistributienetbeheerder dus volledig aansprakelijk voor alle lichamelijke en materiële schade.

Elke niet-geplande langdurige stroomonderbreking (en met langdurig wordt bedoeld: langer dan 6 uur), geeft aanleiding tot vergoeding van €100, te betalen door de distributienetbeheerder *door wie de onderbreking of het aanblijven daarvan veroorzaakt is*.

Het zou niet om een foutaansprakelijkheid gaan: in de Memorie van Toelichting staat "*quelle que soit la cause de l'interruption, excepté le cas de force majeure*"

Men krijgt dus een vergoeding van €100, behoudens in geval van overmacht. Overmacht is elke oorzaak die onvoorzienbaar en onafwendbaar is. Wat dit concreet inhoudt, kan tot discussie leiden, en enkel de rechter kan zich hierover uitspreken, niet de regulator.

De regeling in Wallonië geldt onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen, dus als de klant de fout van de distributienetbeheerder kan aantonen, evenals de schade die hiermee in causaal verband staat, dan kan hij al zijn geleden schade vergoed zien.

Voor de vergoeding van €100 hoeft men echter de fout van de distributienetbeheerder niet aan te tonen. Het is een beperkte vergoeding, maar men vermijdt er het vaak moeilijke bewijs van fout van de distributienetbeheerder mee.

Dergelijke regeling is interessant om ook in te voeren in het Vlaamse Gewest.

5.4 Mogelijke Vlaamse regeling

De netgebruiker heeft recht op een vergoeding voor schade als gevolg van een niet-geplande stroom- of gasonderbreking van langere duur (nader te bepalen).

Het gaat om een forfaitaire vergoeding, bij voorkeur te moduleren per categorie van afnemer (residentieel – niet-residentieel) en/of spannings- of drukniveau van het net.

De vergoeding geldt per begonnen schijf van x aantal uur.

Idealiter wordt automatisch overgegaan tot vergoeding door de netbeheerder.

5.5 Definitie stroom- of gasonderbreking

Het lijkt voor de hand te liggen, maar om alle discussies uit de weg te gaan zou een definitie zijn nut kunnen hebben. Onder stroom- en gasonderbreking wordt hier bedoeld de *onderbreking in de elektriciteit- en gastoevoer die een technische oorzaak heeft*. Het gaat dus niet om onderbreking als gevolg van een bewust uitgevoerde afsluiting. Met betrekking tot een vergoedingsplicht wegens onterechte afsluiting: zie verder. Een netgebruiker die bijgevolg afgesloten wordt als gevolg van een administratieve fout, waardoor hij een onderbreking in de toevoer van elektriciteit en/of gas voor langere duur ondergaat, kan geen beroep doen op deze vergoedingsplicht.

5.6 Redelijke compensatie = ongemakkenvergoeding

Zoals hierboven reeds uiteengezet, betreft deze vergoedingsplicht de plicht tot het betalen aan de gedupeerde netgebruiker van een redelijke compensatie voor geleden ongemak. De compensatie wordt dus toegekend zonder veel discussie, en al dan niet automatisch, zodra een langdurige onderbreking zich voordoet. Het is vooral met het oog op de gedeeltelijke vergoeding voor geleden schade als inkomstenverlies en winstderving.

5.7 "behoudens overmacht" – uitzondering op vergoedingsplicht

Alle vergoedingsplichten, dus ook deze, gelden "behoudens bewezen overmacht". Overmacht wordt hierbij beperkter gezien dan elke "vreemde oorzaak". Overmacht is immers elke gebeurtenis buiten een aanwijsbaar menselijk handelen (natuurverschijnsel zoals storm bvb). Als er een onderbreking is die het gevolg is van de daad van een derde, dan is dat geen overmacht, maar wel een voor de distributienetbeheerder vreemde oorzaak.

Als alleen overmacht een uitzondering op de vergoedingsplicht uitmaakt, betekent dit dat de distributienetbeheerder hoedanook vergoedingsplichtig is als er zich een ongeplande onderbreking voordoet. Het gaat om een vorm van 'objectieve (= foutloze) aansprakelijkheid'. Dit lijkt te verantwoorden vanuit de optiek dat de distributienetbeheerder veel beter dan de individuele netgebruikers geplaatst is om de eventuele andere veroorzakers van de onderbreking aansprakelijk te stellen.

Ook in Nederland geldt: de distributienetbeheerder kan de kosten van compensatievergoedingen langs burgerrechtelijke weg verhalen op anderen, indien de storing is veroorzaakt door anderen.

5.8 Modaliteiten: duur onderbreking – hoogte vergoeding

Er moet nagedacht worden over modaliteiten: meer bepaald de duur en de vergoeding, evenals over de procedure voor toekenning van deze vergoeding.

Vergelijking in internationaal perspectief wat duur en vergoeding betreft:

Nederland

In Nederland geldt een automatische uitkering (of verrekening met jaarafrekening) bij stroomonderbreking van >4 uur, met onderscheid naargelang soort klant. Het heet "*de compensatieregeling*"¹⁶.

Een huishoudelijke afnemer krijgt minder (35 euro, +20 euro voor elke 4u erbij), kleine professionelen meer (910 euro), grootverbruikers: 0,35 euro per kW onderschreven vermogen, met een plafond.

Voor gas is het eenvoudig: ofwel 35 euro (LD) ofwel 910 euro (HD).

Er is geen vergoeding bij uitzonderlijke weersomstandigheden of overstromingen; overmacht dus.

Groot-Brittannië

Onderbreking >18 uur

met onderscheid naargelang soort klant: 50 pond huishoudelijke, 100 pond andere, + stijging met 25 pond voor elke bijkomende periode van 12 u (met plafond)

Frankrijk

Bij onderbreking van meer > 6 uur, volgt een vergoeding die begint met 2% van de jaarlijkse vaste term, die verhoogd wordt voor elke bijkomende periode van 6u. Er geldt een plafond = jaarlijks nettatarief.

5.9 Procedure

Zoals in Nederland, wordt voorgesteld: een automatische vergoeding toe te kennen door de netbeheerder, en dit binnen een bepaalde termijn na de langdurige onderbreking.

5.10 Vragen

5a duur onderbreking: voorstel: 4 uur. Opmerkingen?
5b opmerkingen op de uiteengezette visie op het begrip stroom- of gasonderbreking (nl. onderbreking met technische oorzaak)?
5c vergoedingsbedrag: bepaling modulering: opdeling volgens categorie afnemer (residentieel – niet-residentieel), volgens spannings-/of drukniveau van het net, of combinatie van beiden?
5d vergoedingsbedrag: geldt per begonnen periode van (bv.) 4 uur. Dus 5 uur onderbreking = 2x het vergoedingsbedrag. Opmerkingen? Alternatief?
5e enige uitzondering op vergoedingsplicht: overmacht. Vergoedingsplicht door distributienetbeheerder, zelfs bij vreemde oorzaak (die geen overmacht is) met subrogatie distributienetbeheerder in rechten netgebruiker, voor aansprakelijk stellen veroorzaker onderbreking. Opmerkingen?

¹⁶ Zie schema Liander:

http://www.liander.nl/sc/Images/20091007_Form_compensatieregeling Onderbreking Energie tcm300-171990.pdf staat in hoofdstuk 6.3 van de Netcode Elektriciteit

- 5f **Procedure:** principe van automatische vergoeding (cfr. regeling in Nederland). Opmerkingen?
- 5g **Procedure:** indien automatische vergoeding: modaliteiten? Rechtstreekse vergoeding door distributienetbeheerder? Of via afrekeningsfactuur?
- 5h **Procedure:** vergoeding moet plaatsvinden binnen een bepaalde termijn na de langdurige onderbreking. Voorstel hiervan?

6. Schadevergoeding bij stroomstoring / storing in de gastoevoer

Een tweede grond voor vergoedingsplicht: de stroomstoring of storing in de gastoevoer.

6.1 Voorafgaande opmerking: stroomstoringen onvermijdbaar - hoe schade vermijden

De meest voorkomende ernstige schade die men als de netgebruiker kan ondervinden, is schade aan apparatuur die veroorzaakt wordt door te hoge spanning van de elektriciteit.

De distributienetbeheerder moet ervoor zorgen dat de spanning binnen bepaalde grenzen blijft. Dit neemt niet weg dat spanningspieken niet uit te sluiten zijn.

De apparatuur die in België gebruikt wordt, moet volgens Europese normen bestand zijn tegen normaal voorkomende korte spanningspieken. Te hoge spanning kan ook worden veroorzaakt door blikseminslag. Daartegen is apparatuur vaak niet bestand. Het is dus altijd nuttig zich te wapenen tegen schade als gevolg van stroomstoringen, maar dit is niet voor elke netgebruiker haalbaar (kosten) of opportuun.

Schade kan er dus altijd zijn.

6.2 De huidige regeling

Er is een regeling voor schadevergoeding bij stroomstoring. Idem voor storingen in de gastoevoer. Deze is op bepaalde punten niet conform (federale) wetgeving, en moet aangepast worden (cfr. inleiding).

de **belangrijkste principes** daarvan:

- Een distributienetbeheerder betaalt enkel een schadevergoeding aan **huishoudelijke verbruikers** als er **rechtstreekse, materiële schade** is als gevolg van zijn fout. De huishoudelijke afnemer heeft recht op een schadevergoeding van de distributienetbeheerder voor schade aan goederen wanneer bijvoorbeeld huishoudtoestellen beschadigd zijn als gevolg van een stroomstoot buiten de aanvaardbare marges, veroorzaakt door een fout van de distributienetbeheerder. Bij een zware fout of nalatigheid van de distributienetbeheerder heeft de afnemer recht op een volledige schadevergoeding. Hetzelfde geldt voor een gewone fout of nalatigheid, maar in dit geval zal de afnemer zelf een franchise van 250 euro moeten betalen. Het vergoedingsbedrag is geplafonneerd op 625.000 euro per schadegeval (voor alle schadelijders samen).
- Schade als gevolg van **wisselingen** in het spanningsniveau of de spanningsfrequentie die **binnen de aanvaardbare marges** ligt (bv. NBN EN 50160), in overeenstemming dus met de vastgelegde normen en schade die veroorzaakt wordt **door derden** (bv. een aannemer die een leiding beschadigt) komt **niet** in aanmerking voor een schadevergoeding.
- De distributienetbeheerder is steeds volledig aansprakelijk voor **lichamelijke schade** of overlijden, veroorzaakt door zijn fout.
- **Onrechtstreekse schade** (bv. inkomensverlies, winstderving...) of **immateriële schade** (bv. commerciële schade) als gevolg van storingen wordt niet vergoed. (de enige bestaande vergoeding heeft betrekking op langdurige onderbrekingen)

- Schade aan zaken die gebruikt worden voor andere dan privédoeleinden wordt als volgt vergoed: bij een **zware fout of nalatigheid** van de distributienetbeheerder heeft de afnemer recht op een **volledige schadevergoeding** vanwege de distributienetbeheerder.

Bij een **gewone fout of nalatigheid** is de aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder beperkt tot een **forfaitair berekend bedrag** en zal de afnemer zelf een franchise van 250 euro moeten betalen. De berekening van het forfaitaire bedrag is opgenomen in de aansluitingsreglementen van de distributienetbeheerder.

6.3 Regeling in het Waalse gewest

In het Waalse *elektriciteitsdecreet* is volgende regeling bepaald:

De regeling geldt voor rechtstreekse schade (lichamelijk of materieel). Er is volledige vergoeding voor lichamelijke schade. Voor materiële schade kan een franchise en een 'plafond' bepaald worden, behalve bij zware fout. Het plafond is 2.000.000 euro per geheel van schadegevallen. De franchise is bepaald op max. 100 euro per schadegeval. Er wordt daarbij dus geen onderscheid gemaakt naargelang de aard van de netgebruiker (op hoogspanning, op laagspanning, professioneel of privé). Er geldt geen forfaitaire, dus beperkte vergoeding voor professionele netgebruikers.

In het Waalse *gasdecreet* is alleen bepaald dat alle rechtstreekse lichamelijke of materiële schade als gevolg van een gasexplosie veroorzaakt door een fout in het net, van een storing van de druk of van een abnormaal lange onderbreking, vergoed moet worden. Daarvoor is dus niet in een forfaitaire compensatie voorzien.

6.4 Mogelijke Vlaamse regeling

De distributienetbeheerder is ten opzichte van de netgebruiker aansprakelijk voor rechtstreekse materiële schade als gevolg van een stroomstoring of storing in de gastoevoer.

Er geldt een drempelbedrag van 50 euro, men dien verstande dat bij overschrijding ervan door de geleden schade, dit drempelbedrag eveneens wordt vergoed.

Hier is enkel sprake van rechtstreekse materiële schade maar dit neemt niet weg dat rechtstreekse lichamelijke schade altijd volledig vergoed wordt: dit zou opgenomen worden in een algemene bepaling (zie hoger).

Onrechtstreekse of immateriële schade wordt enkel gevat op grond van andere aansprakelijkheidsgronden. Zie uiteenzetting onder punt 4.

6.5 Definitie stroomstoring / storing in de gastoevoer

Eerst moet uitgemaakt worden wat onder stroomstoring begrepen wordt.

→ Wat is een **stroomstoring**?

De Waalse regeling spreekt van "niet-conformiteit of onregelmatigheid" van de stroomvoorziening. De vraag rijst wat deze begrippen inhouden.

Elke afwijkende kwaliteit van het spanningsniveau of de spanningsfrequentie is een stroomstoring. Wat moet deze kwaliteit zijn, en wat is een onaanvaardbare kwaliteit ervan? Men kan daarbij wellicht zeker al verwijzen naar de Europese norm NBN EN 50160, maar het kan daartoe niet beperkt blijven.

Het gaat alvast niet om onderbrekingen. Een onderbreking is geen storing. Wat onderbrekingen betreft, wordt een bijzondere regeling voorgesteld met betrekking tot langdurige onderbrekingen. Wat niet-langdurige onderbrekingen betreft: zie hoger.

Een definitie van stroomstoring is vereist.

De definiëring van dit begrip maakt deel uit van de consultatie.

→ Wat is een **storing in de gastoevoer?**

Men kan daarbij denken aan elke afwijkende kwaliteit van het drukniveau of de samenstelling van het gas in het net.

Een definitie van storing in de gastoevoer is vereist.

De definiëring van dit begrip maakt deel uit van de consultatie.

6.6 Aansprakelijkheid voor gebrekkig produkt

Consumenten genieten een bijzondere bescherming door bijzondere wetgeving. Zo is er de Wet Produktaansprakelijkheid en de WMPC.

Op grond van de basis van de Wet Produktaansprakelijkheid heeft elkeen die schade lijdt als gevolg van een gebrek in een product, recht op schadevergoeding vanwege de producent van dat product. De producent kan zich niet exonereren van zijn vergoedingsplicht.

Rechtspraak wees uit dat een distributienetbeheerder de producent is, en elektriciteit een produkt, beiden in de zin van de Wet Produktaansprakelijkheid, en dat, zodoende, die wet van toepassing is op de distributienetbeheerders in hun verhouding met netgebruikers-consumenten.

Als elektriciteit (of gas) niet op onschadelijke wijze tot bij de gebruiker gebracht kan worden en dus niet de veiligheid bracht die ervan verwacht kan worden, spreekt men van een gebrekkig product.

De producent moet de volledige schade vergoeden voor lichamelijke schade (ongeacht of het om een consument gaat of niet), alsook voor materiële schade voor goederen gebruikt in de privésfeer (dit laatste is in het licht van consumentenbeschermingswetgeving wél enkel relevant voor consumenten), behoudens de mogelijkheid tot het bepalen van een franchise van 500 euro.

Minstens voor consumenten moet de aansprakelijkheid van de distributienetbeheerder dus de klassieke foutaansprakelijkheid verlaten, als de Wet Productaansprakelijkheid van toepassing is. Als, met andere woorden, sprake is van een op een schadelijke wijze "bij de gebruiker brengen" van elektriciteit (of gas).

In eerste instantie kan men daarbij denken aan bijvoorbeeld piekspanningen.

Er is nood aan het aflijnen van de situaties waarin sprake kan zijn van een gebrekkig product in het kader van de distributie van elektriciteit of gas.

Meteen kan ook overwogen worden om de aansprakelijkheid als 'leverancier' van een gebrekkig produkt, ook toe te passen voor alle netgebruikers, dus ook niet-consumenten. Dit omdat een onderscheiden behandeling van consumenten enerzijds, en niet-consumenten anderzijds, moeilijk te verantwoorden is: het bewijs van fout in hoofde van de distributienetbeheerder voor niet-consumenten is even moeilijk te leveren als dit het geval is voor consumenten. Ook niet-consumenten zouden bijgevolg moeten kunnen volstaan met een verwijzing naar het gebrek in het 'geleverde produkt'. Bovendien ligt een inperking van aansprakelijkheid moeilijk, ook t.a.v. niet-consumenten, die m.b.t. de distributienetbeheerder immers geconfronteerd worden met een monopolist.

6.7 Geen onderscheid zware fout / gewone fout

Het onderscheid tussen zware fout en gewone fout is niet opportuun. Dit onderscheid is moeilijk objectief te maken. In de huidige aansprakelijkheidsregeling speelt dit onderscheid een rol met betrekking tot de al dan niet toepassing van een franchise (drempelbedrag).

Het belang van het onderscheid is wellicht te gering om het te behouden.

6.8 Franchise

Thans geldt een franchise van 250 euro bij vergoeding van schade. Deze valt alleen weg in geval van zware fout.

De franchise is hoog voor consumenten, en wordt in praktijk dan ook lang niet altijd toegepast.

Er is dus ongetwijfeld ruimte voor een herdenken van de regeling op dat vlak.

Er moet een evenwicht gevonden worden tussen enerzijds een zo vlot mogelijke vergoedingsmogelijkheid voor de netgebruikers als die werkelijk schade ondervond (verlaten van het foutbewijs) enerzijds, en een drempel om vergoeding te kunnen claimen anderzijds. Deze drempel kan nuttig zijn, zonder dat zij te hoog mag zijn.

Een faire regeling kan hierin bestaan dat er wel een zeker drempel (franchise) bestaat, maar, zodra men schade aantoonst die boven dit drempelbedrag ligt, men de volledige schade vergoed kan zien.

Bijvoorbeeld een drempelbedrag 50 euro: als men 45 euro schade kan aantonen, heeft men geen recht op schadevergoeding, maar heeft men voor 55 euro schade, dan heeft men recht op die 55 euro.

6.9 Vragen

- 6a definitie stroomstoring?
- 6b definitie storing in de gastoevoer?
- 6c opmerkingen inzake invoering objectieve aansprakelijkheid (geen foutaansprakelijkheid), voor alle categorieën van netgebruikers?
- 6d opmerkingen inzake afschaffing forfaitaire berekening van vergoeding voor professionele netgebruikers?
- 6e opmerkingen inzake afschaffing van het onderscheid zware fout/gewone fout?
- 6f opmerkingen inzake bedrag franchise en niet-toepassing bij overschrijding van het bedrag

7. Forfaitaire vergoeding bij te late aansluiting

7.1 Inleiding

Er zijn vaak klachten inzake overschrijding van de aansluitingstermijn, zoals bepaald in technische reglementen. Art. III.3.3.28 TRDE¹⁷ en art. III.3.3.23 TRDG¹⁸.

De uitvoeringstermijnen zijn bepaald in de technische reglementen.

Bij een *eenvoudige aansluiting* (elektriciteit en gas) kan de netgebruiker eisen dat de aansluiting gerealiseerd wordt binnen de 15 werkdagen na de betaling van het verschuldigde bedrag aan de distributienetbeheerder.

Bij *tijdelijke aansluiting* (elektriciteit) geldt dezelfde termijn, te rekenen vanaf de datum van de goedkeuring van de offerte.

¹⁷ TRDE versie 15 mei 2012

¹⁸ TRDG versie 15 mei 2012

Bij een *aansluiting met detailstudie* (elektriciteit, aansluiting tot 5 MVA) kan de aanvrager eisen dat de uitvoering gebeurt binnen 18 weken.

Bij elke *niet-eenvoudige aansluiting* op het aardgasdistributienet wordt de aansluitingstermijn bepaald door de distributienetbeheerder.

Alleen uitzonderlijke omstandigheden kunnen maken dat van die termijnen afgeweken wordt. Van uitzonderlijke omstandigheden is niet alleen sprake in geval van overmacht, slechte weersomstandigheden, e.d.m., maar ook de situaties waarin de distributienetbeheerder vergunningen of toelatingen moet krijgen voor het realiseren van de aansluiting.

De termijnen gelden ook onder opschortende voorwaarden, nl. redelijke, vooraf gemaakte afspraken, beschreven in de offerte, die aanvaard is door de aanvrager van de aansluiting. Zo zal de distributienetbeheerder de aansluiting niet uitvoeren als nodige voorbereidende werken niet zijn uitgevoerd. En als de juiste keuringsattesten (het AREI-attest voor elektrische installaties of het attest van de gasinstallateur) niet kunnen worden voorgelegd of als er zich nog geen leverancier heeft aangemeld voor de aansluiting, wordt de aansluiting niet in dienst genomen.

Het is niet altijd evident om te kunnen bepalen welke datum effectief de ultieme 'wettelijke' datum van aansluiting was, alle opschortingen van de aansluitingstermijn inbegrepen.

Toch is elke verdere overschrijding van de voorziene aansluitingstermijn dan deze op grond van hogergenoemde redenen, vaak voor rekening van de netgebruiker: hij lijdt er schade door, die hij evenwel heel moeilijk vergoed ziet. In principe zou hij de distributienetbeheerder in deze gevallen burgerrechtelijk aansprakelijk kunnen stellen, maar in praktijk is dat niet altijd haalbaar.

Daarom is het bepalen van een vergoeding, voor de netgebruiker, per niet te verantwoorden dag vertraging in de aansluiting, nuttig.

7.2 Regeling in het Waalse gewest

Elke afnemer heeft recht op een forfaitaire vergoeding van:

- 25 euro per dag voor:
  - elektriciteit: residentiële afnemers en
  - gas: afnemers met een contractuele capaciteit van < 250 m³
- 50 euro per dag voor:
  - elektriciteit: de niet-residentiële laagspanningsafnemers
  - gas: afnemers met een contractuele capaciteit van ≥ 250 m³
- 100 euro per dag voor:
  - elektriciteit: de hoogspanningsafnemers

ten laste van de distributienetbeheerder, als de effectieve aansluiting niet binnen de in het decreet opgenomen termijnen zijn gerealiseerd.

Het gaat wel om ruimere aansluitingstermijnen:

- Een termijn van 30 werkdagen geldt voor (elektriciteit) de realisatie van de aansluiting van een residentiële afnemer of (gas) voor een *eenvoudige aansluiting*, na aanvaarding offerte, uiteraard met opschortingsmogelijkheden (nl. als distributienetbeheerder vergunningen of toelatingen moet krijgen en verplichte werken uit te voeren door netgebruiker). Voor gas is de termijn 60 werkdagen als openbare werken vereist zijn of als net moet worden uitgebreid.
  - ↔ De huidige Vlaamse regeling: naast een afgesproken termijn, kan de aanvrager eisen dat een eenvoudige aansluiting gerealiseerd wordt binnen de 15 werkdagen na de betaling van het verschuldigde bedrag aan de distributienetbeheerder. Dit behoudens uitzonderlijke omstandigheden (zoals: vereiste vergunningen).
- de afgesproken termijn, of een termijn van 6 maanden na definitieve bestelling, geldt voor de afnemer op gasdistributienet die een *niet-eenvoudige aansluiting* (Vlaanderen: 'met detailstudie')

vraagt. Ook hier gelden dezelfde opschortingsmogelijkheden (als distributienetbeheerder vergunningen of toelatingen moet krijgen en verplichte werken uit te voeren door netgebruiker).

- de door de distributienetbeheerder bepaalde termijn geldt in geval van (elektriciteit) niet-residentiële laagspanningsafnemers, uiteraard met opschortingsmogelijkheden (nl. als distributienetbeheerder vergunningen of toelatingen moet krijgen en verplichte werken uit te voeren door netgebruiker).

↔ De huidige Vlaamse regeling: naast een afgesproken termijn, kan de aanvrager, voor aansluiting tot 5 MVA eisen dat de uitvoering gebeurt binnen 18 weken.

- de afgesproken termijn geldt in geval van (elektriciteit) hoogspanningsafnemer of (gas) een *niet-eenvoudige aansluiting* (Vlaanderen: 'met detailstudie') wanneer de overeengekomen capaciteit $\geq 250 \text{ m}^3$

7.3 Voorgestelde regeling

De netgebruiker heeft recht op een vergoeding van X euro per dag vertraging van de aansluiting, met modulering bedrag naargelang de categorie van netgebruiker (residentiële – niet-residentiële), volgens spannings-/of drukniveau van het net, of combinatie van beiden.

7.4 Vragen

- 7a opmerkingen met betrekking tot het principe van deze vergoedingsregeling?
- 7b opmerkingen inzake de huidige uitvoeringstermijnen voor aansluiting?
- 7c vergoedingsbedrag: bepaling modulering: opdeling volgens categorie netgebruiker (residentiële – niet-residentiële), volgens spannings-/of drukniveau van het net, of combinatie van beiden?
- 7d vergoedingsbedrag: opmerkingen op de in de Waalse regelgeving geldende bedragen?

8. Forfaitaire vergoeding bij onterechte afsluiting

8.1 Inleiding

Conform art. 6.1.2 van het Energiedecreet is de mogelijkheid tot afsluiting van het de toevoer van elektriciteit of aardgas beperkt tot enkele limitatief bepaalde gevallen.

Als een afsluiting gebeurt buiten deze gevallen, of niet conform de daaromtrent bepaalde regels, is sprake van een onterechte afsluiting.

8.2 Huidige regeling

Hier moet verwezen worden naar het voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en de energiescans, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 1 juni 2012. Daarbij wordt een 'wettelijke' basis gecreëerd om bij een onterechte afsluiting snel te kunnen optreden. Er wordt bepaald dat onterechte afsluitingen binnen 24 uur rechtgezet zouden moeten worden na vaststelling door de distributienetbeheerder of door de VREG. Zie terzake ook het advies van de VREG ([ADV-2012-7](#)), waarin geadviseerd wordt dit niet alleen te doen gelden voor de huishoudelijke, maar ook voor de professionele netgebruikers.

Aan deze deadline van 24 uur voor rechtzetting zou een vergoedingsplicht verbonden kunnen worden: elke onterechte afsluiting niet die niet conform het nieuwe artikel in het Energiebesluit zou worden rechtgezet (=heraansluiting), geeft aanleiding tot een vergoeding per dag vertraging.

8.3 Regeling in het Waalse gewest

Er geldt een forfaitaire vergoeding van 125 euro per dag onderbreking als gevolg van een administratieve fout van de distributienetbeheerder¹⁹, met een maximum van 1.875 euro.

De kosten voor deze onterechte afsluiting en heraansluiting zijn ten laste van de distributienetbeheerder.

8.4 Mogelijke Vlaamse regeling

De netgebruiker heeft recht op een vergoeding van X euro per dag vertraging in de heraansluiting na onterechte afsluiting, conform art. x [toekomstig artikel] van het Energiebesluit.

8.5 Vragen

8a vergoedingsbedrag: voorbeeld: 125 euro/dag (cfr. Wallonië). Opmerkingen?

8b vergoedingsbedrag: voorstel opdeling volgens categorie netgebruiker (residentieel – niet-residentieel), volgens spannings-/of drukniveau van het net, of combinatie van beiden?

8c opmerkingen met betrekking tot principe van deze vergoedingsregeling?

9. Procedure

In de Waalse regeling is een uitgebreide procedure per vergoedingsplicht opgenomen.

Vraag is of die (complexere) regeling nodig is.

De wijze waarop de aanvraag tot vergoeding moet gebeuren, moet niet in detail decretaal vastgelegd worden. Deze regeling kan bij besluit geregeld worden, waarbij een besluit zich ook kan beperken tot de belangrijkste richtsnoeren. Zoals bijvoorbeeld de nood aan een goede online applicatie voor de indiening van aanvragen tot vergoeding, uiterste termijnen voor behandeling van aanvragen, rapporteringsplicht over de toepassing, enz.

Daarbij zal aandacht besteed moeten worden aan de eigenheden van elke vergoedingsplicht.

Bijvoorbeeld is de mogelijkheid van het opvragen van het objectief verslag van de distributienetbeheerder van een incident in het net uiteraard niet relevant voor de vergoedingsplicht als gevolg van laattijdige aansluiting. Een regeling van automatische toekenning van vergoeding (zoals voorgesteld bij langdurige onderbrekingen) is dan weer niet relevant of praktisch voor andere vergoedingsplichten.

¹⁹ idem als gevolg van administratieve fout van leverancier